



นโยบายการดำเนินงานวิทยุเพื่อการศึกษาประชาชน

1. จัดและผลิตรายการ เพื่อการศึกษาและการพัฒนาการออกอากาศทางสถานีวิทยุศึกษา โดยใช้เงินงบประมาณและไม่มีการโฆษณาหารายได้
2. จัดรายการ เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยทั่วถึง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์
3. เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษากันต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลจากกรมต่าง ๆ ในศษ. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
4. เพื่อเป็นสื่อให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้ปฏิบัติงานทางการศึกษา ได้แก่ ครู เจ้าหน้าที่การศึกษา องค์กร สมาคม และเอกชนที่ทำงาน เกี่ยวข้องกับการศึกษา
5. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาของ เด็กและ เยาวชน
6. เพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

การจัดรายการของสถานีวิทยุศึกษาภาคเพื่อการศึกษาประชาชน

สถานีวิทยุศึกษาภาคเพื่อการศึกษาประชาชน ของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2496 โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้จัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ประชาชนในชนบท ทุกเพศ ทุกวัย ให้ได้รับการศึกษาโดยทั่วกัน และจะให้การศึกษาเฉพาะในโรงเรียนไม่เพียงพอ เมื่ออยู่นอกโรงเรียนหรือจบจากโรงเรียนแล้ว หรือผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าโรงเรียน ก็ควรจะได้ได้รับการศึกษาและความรู้ทาง ๆ ทั่ว สำหรับสถานีวิทยุภาคเพื่อการศึกษาประชาชน เริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2497 นับเป็นเวลานานกว่า 30 ปี วิทยุศึกษาปัจจุบัน ออกอากาศตั้งแต่วันจันทร์ถึงอาทิตย์ ระหว่างเวลา 12.00 - 20.00 น. (วันละ 8 ชั่วโมง) ปีละประมาณ 7,000 รายการ รวมกันทั้งระบบเอ.เอ็ม. และระบบเอฟ.เอ็ม. กำลังส่ง เอ.เอ็ม. 20 กิโลวัตต์ ความถี่ 1197 กิโลเฮิรตซ์ และ เอฟ.เอ็ม. กำลังส่ง 5 กิโลวัตต์ ความถี่ 92 เมกกะเฮิรตซ์ รัศมีการรับฟังสำหรับเอ.เอ็ม. จะครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดภาคกลางทั้งหมดประมาณ 25 จังหวัด รวมกรุงเทพมหานคร สำหรับ

เอฟ. เอ็ม. สามารถครอบคลุมพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงเท่านั้น

วิทยุศึกษามีหน้าที่จัดและผลิตรายการ เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้ผู้ฟัง  
ทั่วไป การจัดรายการส่วนใหญ่จะเน้นรายการที่ให้ความรู้ในแขนงต่าง ๆ โดยแบ่งกลุ่ม  
ผู้ฟังเป็นหลายกลุ่ม เช่น รายการสำหรับเด็กและเยาวชน รายการสำหรับนักเรียน  
นิสิต นักศึกษา รายการสำหรับพ่อบานแม่บ้าน รายการสำหรับผู้สูงอายุ และรายการ  
สำหรับผู้ฟังที่ต้องการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการดำรงชีวิต -  
ประจำวัน เป็นต้น แนวการจัดรายการก็จะยึดกลุ่มผู้ฟัง พิจารณาเนื้อหาสาระที่จะ  
นำเสนอในรายการโดยคำนึงความต้องการของกลุ่มผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย  
ในปัจจุบันวิทยุศึกษาได้มีแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยให้นำเอาบทบาทและหน้าที่ใน  
การให้การศึกษแก่ประชาชนมาเป็นหลัก การจัดรายการก็ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้  
เช่น - รายการที่ให้การศึกษแก่ประชาชนทั่วไป จำแนกเป็นความรู้ในการ  
ดำเนินชีวิตและความรู้เพื่อสามารถทำหน้าที่พลเมืองที่ดี ปลุกฝังคุณสมบัตินั้นเป็นพื้นฐาน  
ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในรูปแบบของการสัมภาษณ์ บรรยาย สนทนา  
เช่น รายการกฎหมายนารู เป็นต้น

- รายการเพื่อพัฒนาบุคคล เป็นการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และจำเป็น  
ในการดำเนินชีวิต อาจจัดในรูปแบบของการบรรยาย สนทนา นิเทศสารทางอากาศ  
สารคดี เช่น "รายการตามตะวัน" ออกอากาศวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 14.00 -  
16.00 น. (2 ชั่วโมง) ซึ่งได้รับความนิยมจากผู้ฟังเป็นจำนวนมาก รายการนี้จัดเพื่อ  
กลุ่มแม่บ้านพ่อบาน วิทยุหนุ่มสาว วิทยุผู้ใหญ่ ในรายการเสนอสาระนารูทางวิทยาศาสตร์  
ความงาม การออกกำลังกาย สุขภาพอนามัย สุขภาพจิต โภชนาการ การศึกษา  
มรดกไทย ภูมิศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย เกษตร การศึกษาต่อ งานบ้าน-  
งานเรือน แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและประวัติ มีการตอบจดหมายผู้ฟัง ทั้งยังได้จัด  
ทำเอกสารประกอบการรับฟัง แจกแก่ผู้ฟังที่สนใจ ซึ่งรายการนี้ได้รับความนิยมจาก  
ผู้ฟังมาก โดยเขียนจดหมายมาร่วมในรายการ เขียนมาขอเอกสารประมาณปีละ  
10,000 กวาราบ

- รายการส่งเสริมการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่น รายการสอนภาษา-  
ต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่นและ-

ภาษาไทย เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ฟังที่ต้องการฝึกพูด ฟังการอ่านออกเสียงอย่างถูกวิธี เนื้อหาของรายการจะยกมาตามกลุ่มผู้ฟัง รายการนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในคำภาษาไทย นอกจากนี้ยังได้จัดทำเอกสารประกอบการฟังรายการแจกให้ผู้สนใจติดคอขอมมา ซึ่งมีผู้ฟัง เขียนจดหมายมาขอ เอกสารแต่ละภาษา เป็นจำนวนหลายหมื่นคน

- รายการที่ต้องการใหม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการศึกษา เช่น รายการ "ศึกษาสนทนา" จัดสำหรับครูและผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่การศึกษา เสนอข่าวในวงการต่าง ๆ แนวความคิดและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษา เสนอความเคลื่อนไหวและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบแนวนโยบาย และวิธีการตรงกัน นำนโยบายตลอดจนแนวทางการดำเนินงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาให้ผู้ฟังได้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง ใช้วิธีการ Phone in โดยเชิญวิทยากรมาตอบปัญหาในกรณีที่มีเรื่อง เร่งด่วนและให้ผู้ฟังโทรศัพท์มาถามปัญหาในห้องส่ง รายการนี้จัดวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 18.15 - 19.00 น. (45 นาที)

- ชาวการศึกษาและชาวบริการ จะเสนอข่าวทั้งในประเทศและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศรับสมัครงาน และสถานที่เรียนต่อชาวการศึกษา วิเคราะห์ข่าว ซึ่งจะมีทั้งลักษณะการอ่านข่าว และชาวประกอบเสียง

- รายการศิลปะวัฒนธรรมและบันเทิง ประกอบด้วยรายการดนตรีไทย มุ่งส่งเสริมให้ผู้ฟังตระหนักถึงคุณค่าของดนตรีไทย จัดใหญ่ที่ยังไม่คุ้นเคยหรือซาบซึ้งดนตรีไทย เสนอเกร็ดความรู้ดนตรีไทย รายการที่เสนอการทัศนาของการของดนตรีไทย ให้ความรู้เรื่อง เพลงไทยประเภทต่าง ๆ โดยเชิญครูทางดนตรีไทยมาจัดรายการ ส่งเสริมการแสดงออกทางความสามารถในการเล่นดนตรีไทยของวงอาชีพต่าง ๆ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และโรงเรียน ซึ่งเป็นการสนับสนุนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้วิทย์ศึกษา เสนอรายการดนตรีไทยมากที่สุด รายการดนตรีสากล

ประกอบด้วยเพลงคลาสสิก เพลงไทยสากล นอกจากนี้ยังมีรายการ "ละคร" ประจำวัน ซึ่งไค้คัดเลือกเนื้อเรื่องมาจากบทประพันธ์ของนักเขียนที่ดี มีเนื้อสาระน่าฟังในคำ - รายการบันเทิงสถานีวิทยศึกษามีผู้ฟังเป็นจำนวนมาก ที่เขียนจดหมายมาติชมรายการ แสดงความคิดเห็นและให้ขอเสนอแนะเป็นประจำ

- รายการสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ เช่น "รายการโลกสดใส" จัดสำหรับเด็กอายุระหว่าง 7-14 ปี ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เป็นรายการที่เสนอสาระความรู้ความบันเทิงที่เหมาะสมกับวัย เน้นเรื่องของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีความลึกซึ้งของจักรวาล ความรู้รอบตัว แนะนำสัปดาห์ ภาษาไทย มีนิทาน เพลงสำหรับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมาร่วมในรายการ เขียนจดหมายมาร่วมในการตอบปัญหา เป็นคน ออกอากาศวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 17.00 - 18.00 น. (1 ชั่วโมง) ได้รับความสนใจจากเด็กและเยาวชนมาก เขียนจดหมายมาร่วมในรายการเป็นจำนวนมากว่าหมื่นคน และรายการนี้ยังได้รับรางวัลเคนประเภทการจัดรายการสำหรับเด็ก จากสำนักงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) โดยได้รับโล่เกียรติยศพร้อมเงินรางวัล 2 ปี จากนายกรัฐมนตรี

สถานีวิทยศึกษาภาคเพื่อการศึกษาประชาชนได้ริเริ่มงบประมาณในการจัดและผลิตรายการจากงบประมาณแผ่นดิน ไม่มีการโฆษณาสินค้า นอกจากงานควบคุมการจัดและผลิตรายการของสถานีวิทยศึกษาแล้ว ยังจัดและผลิตรายการทางสถานีวิทยกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา ในช่วงปีภาคเรียนอีก ทั้งยังจัดส่งเทปรายการที่ดีมีคุณภาพให้สถานีวิทยกระจายเสียงในเครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ และสถานที่ของหน่วยราชการอื่น ๆ ในส่วนภูมิภาคที่ขอความร่วมมือมา โดยเฉพาะรายการทางคำ - คนครีไทย นิทานสำหรับเด็กและรายการความรู้ประเภทต่าง ๆ ฯลฯ

สำหรับงานด้านการจัดอบรมผู้ประกาศ ผู้แสดง และผู้เขียนบท ก็ได้ดำเนินการจัดอบรมเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ความรู้ทางคำพูดและภาคปฏิบัติอย่างถูกต้องแก่ผู้สนใจงานด้านการกระจายเสียง ทั้งยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานของศูนย์ฯ เช่น เป็นผู้ประกาศพิเศษ เป็นผู้แสดงละคร เขียนบทวิทยุ เป็นจัน

นอกจากนี้ยังจัดอบรมบุคลากรของศูนย์ภาค ศูนย์จังหวัดที่ทำหน้าที่ในด้านการประกาศ และการจัดรายการการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถเพื่อจะได้ไปทำหน้าที่ของตนเอง ใค้ดีที่สุด

ในด้านการจัดพิมพ์เอกสาร นอกจากเอกสารเผยแพร่ประกอบการฟัง รายการทางสถานีวิทยุแล้ว ยังได้จัดพิมพ์เอกสารรายการกระจายเสียงวิทยุศึกษา วิทยุโรงเรียนและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เป็นรายเดือน 20,000 เล่ม เพื่อจัดส่ง ให้สมาชิกที่รับฟังรับชมทั่วประเทศ ตลอดจนวิทยาลัย โรงเรียน หอสมุดและที่ อ่านทั่วประเทศฟรี นอกจากนี้ยังรวบรวมรายการความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติ ความสวยงาม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิทานสำหรับเด็ก นำมาจัดพิมพ์เป็นเอกสารทางวิชาการ เผยแพร่ไปยัง โรงเรียนและหอสมุดทั่วประเทศ โดยจัดพิมพ์ปีละ 3-14 ชุด จำนวนประมาณ 5,000-10,000 เล่ม ในแต่ละชุด

นอกจากนี้สถานีวิทยุศึกษายังจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อกลุ่มผู้ฟังในโอกาสพิเศษ ต่าง ๆ เช่นการถ่ายทอดการจัดงานวันครู ๗ หอประชุมคุรุสภา ถ่ายทอดงานแสดง- ศิลปหัตถกรรมนักเรียน จัดรายการพิเศษเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ โดยมีกิจกรรม สดในห้องส่ง จัดประกวดคนครีไทยของนักเรียนระดับประถมและมัธยมทั่วประเทศ เป็นประจำติดต่อกันมากกว่า 8 ปี โดยได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการจัดงานฉลอง วันเด็กแห่งชาติ ปรากฏว่ามีโรงเรียนทั่วประเทศสนใจส่งนักเรียนมาเข้าประกวดเป็น จำนวนมาก

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่ารายการต่าง ๆ ซึ่งทางสถานีวิทยุศึกษาของกระทรวง- ศึกษาธิการจัดและผลิตออกอากาศเพื่อผู้ฟังนั้น ได้รับความสนใจและมีผู้ฟัง เป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่สามารถจะให้ครอบคลุมผู้ฟังทั่วประเทศได้ เนื่องจากสถานีวิทยุศึกษา มีกำลังส่งเพียง 20 กิโลวัตต์ ถ้าเทียบกับสถานีอื่นทั่ว ประเทศ ซึ่งมีกำลังส่งมากกว่า หากในอนาคตกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเพิ่มกำลังส่งให้สถานีวิทยุศึกษาก็จะทำให้สถานี วิทยุศึกษาก็จะทำให้สามารถใช้สื่อวิทยุอย่างไ้ผลคุ้มค่า